

**UCHWAŁA NR III/13/2014
RADY MIEJSKIEJ W ELBLĄGU**

z dnia 30 grudnia 2014 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Miasto Elbląg na 2015 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 594; poz. 645; poz. 1318; Dz. U., z 2014 r. poz. 379; poz. 1072) i art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1356; Dz. U. z 2013 r., poz. 1563; Dz. U. z 2014 r., poz. 1188), uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Miasto Elbląg na 2015 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Elbląg.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Elblągu

Jerzy Wilk

Załącznik
do Uchwały Nr III/13/2014
Rady Miejskiej w Elblągu
z dnia 30 grudnia 2014 r.

**MIEJSKI PROGRAM
PROFILAKTYKI i ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH**

**dla Gminy Miasto Elbląg
na 2015 rok**

SPIS TREŚCI

Dział I.	Wprowadzenie	3
Dział II.	Założenia do Program na rok 2015	8
Dział III.	Cele główne, cele szczegółowe i zadania Programu	12
Dział IV.	Realizatorzy Programu	13
Dział V.	Monitorowanie realizacji Programu	14
Dział VI.	Zasady wynagradzania Zespołu ds. Lecznictwa Odwykowego	14
Dział VII.	Ocena skuteczności Programu	14
Dział VIII.	Zasady finansowania Programu	15

Dział I. Wprowadzenie.

Problemy związane z alkoholem stanowią szczególne znaczenie spośród licznych problemów społecznych jakie występują w naszym mieście. Jest to wynik rozmiarów zjawiska oraz kosztów społecznych i ekonomicznych jakie ponoszone są z tego tytułu. Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych czego wynikiem są: choroby, rozpad rodziny, przemoc w rodzinie, ubóstwo, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość i wypadki samochodowe. Problem uzależnienia uszkadza cały system rodzinny szczególnie dzieci, które żyją w ciągłym strachu i poczuciu zagrożenia, a negatywne wzorce wyniesione z dzieciństwa często powielane są i przenoszone w ich życie dorosłe. Dlatego działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych stanowią ważny element strategii w rozwiązywaniu problemów społecznych naszego miasta.

1. Realizacja Programu w roku 2014

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwany dalej Programem, realizowany w roku 2014, był kontynuacją podjętych w latach ubiegłych działań profilaktyczno-edukacyjnych kierowanych głównie do młodego pokolenia oraz osób dorosłych, jako realizacja zadań związanych z przeciwdziałaniem skutkom występowania problemów alkoholowych i społecznych. Jednym z najważniejszych założeń Programu było podnoszenie świadomości o czynnikach zagrożeń związanych ze spożywaniem napojów alkoholowych i wskazywanie sposobów ich zapobiegania.

Główne działania skierowane były na:

- 1) profilaktykę oraz pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin, działania konsultacyjno - informacyjne oraz wspierające dla osób utrzymujących abstynencję;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną wśród dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi (realizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych, organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, rozwijanie zainteresowań w formie zajęć pozalekcyjnych, organizowanie aktywnego wypoczynku zimowego i letniego jako alternatywnych form spędzania czasu wolnego, z dala od wszelkich używek);
- 3) wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń realizujących działania związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i społecznych (prowadzenie wsparcia psychologicznego, pedagogicznego dla środowisk zagrożonych alkoholizmem oraz ofiar przemocy domowej, dożywanie

- dzieci i osób dorosłych, zabezpieczenie osób wymagających wsparcia w ramach przeciwdziałania alkoholizmowi);
- 4) rozwiązywanie problemów alkoholowych przez Zespół ds. Lecznictwa Odwykowego mającego na celu szybkie reagowanie w sprawach osób nadużywających alkoholu – przeprowadzanie rozmów, motywowanie do podejmowania dobrowolnego leczenia, kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego;
 - 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zasad sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Zadania realizowane w ramach Programu ukierunkowywane były na działania zmierzające do kształtowania i utrwalania pozytywnych postaw i wartości przy szczególnym uwzględnieniu dzieci i młodzieży, aktywizację osób z problemem alkoholowym, zapobieganie występowaniu zjawisk niedostosowania społecznego oraz działania na rzecz osób mających problemy związane z nadużywaniem alkoholu i bezdomnością.

2. Wybrane wskaźniki obrazujące zakres zjawiska w mieście.

Sprzedaż napojów alkoholowych odbywa się na podstawie zezwoleń wydawanych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Rynek alkoholowy w Elblągu - Statystyka wydawanych zezwoleń.

Rok	Ilość wydanych zezwoleń		Ogółem
	Detal	gastromia	
2010	286	96	382
2011	318	93	411
2012	305	106	407
2013	318	68	368
2014 do dnia 17.XI.	202	112	314

Z powyższych danych wynika, że do 17 listopada 2014 r., w stosunku do całego 2013 r., spadła liczba zezwoleń wydanych dla jednostek handlu detalicznego natomiast wzrosła liczba zezwoleń uzyskanych przez punkty gastronomiczne.

Dostępne statystyki dotyczące spożycia alkoholu, wzorców konsumpcji oraz działań podejmowanych na rzecz osób dotkniętych problemem alkoholowym w uwagi na specyfikę problemu nie są kompletne i w związku z tym nie pozwalają na precyzyjne określenie liczby osób i rodzin dotkniętych alkoholizmem.

Poszczególne usługi i świadczenia udzielane przez różne podmioty nie dają rzeczywistego wyobrażenia o dynamice zjawiska i faktycznych barierach oraz ograniczeniach w dostępności do poszczególnych usług, świadczeń, programów terapeutycznych i programów redukcji szkód, a sumowanie osób i oferowanych indywidualnie świadczeń na podstawie informacji zebranych od poszczególnych wykonawców nie daje pewności, że beneficjenci tych zadań nie są wykazywani wielokrotnie.

Populacja osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych.

Ogólna liczba mieszkańców		Polska	Elbląg
		38,6 mln mieszk.	122,5 tys. mieszk.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2 % populacji	ok. 800 tys.	ok. 2450 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4 % populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4900 osób
Dzieci i młodzież wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4 % populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4900 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7 % populacji	2-2,5 mln	6100-8575 osób

Z danych szacunkowych podawanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) wynika, że w Polsce jest ok. 800 tys. osób uzależnionych od alkoholu (2% populacji), ponadto populacja osób żyjących w otoczeniu alkoholika (4%) wynosi 1,5 mln dorosłych oraz 1,5 mln dzieci (4% populacji). Oddzielną kategorię stanowią osoby pijące szkodliwie, ich liczbę PARPA szacuje na 2-2,5 mln osób (5-7% populacji).

Szacunkowo kwestię ujmując, oznacza to, że w naszym mieście (122,5 tys. mieszkańców - dane GUS) jest odpowiednio 2450 osób uzależnionych od alkoholu, 9800 dorosłych i dzieci żyjących w otoczeniu alkoholika. Do tego dodatkowo ponad 6100 osób pijących szkodliwie i ponad 500 osób żyjących w ich otoczeniu. Łącznie, wliczając osoby z najbliższego otoczenia osób uzależnionych oraz pijących szkodliwie, można założyć, że w skali miasta Elbląga jest ok. 20.000 tys. osób o różnym stopniu i charakterze uwikłanych w problem alkoholowy.

Statystyka problemów społeczności miejskiej związanych z piciem alkoholu.

Osoby przyjęte do Pogotowia Socjalnego			
Rok	Mężczyźni	Kobiety	Łącznie
2010	4589	299	4888
2011	4271	413	4684
2012	3949	357	4306
2013	3798	376	4174
2014 do dnia 17.XI.	3.024	240	3264

Osoby nieletnie przyjęte na Oddział Dziecięcy Szpitala Miejskiego			
Rok	Chłopcy	Dziewczęta	Łącznie
2010	9	10	19
2011	14	6	20
2012	14	7	21
2013	3	11	14
2014 do dnia 17.XI.	11	2	13

Z danych Pogotowia Socjalnego w Elblągu wynika, iż na przestrzeni lat 2010 – 2013 ogólna liczba osób zatrzymywanych do wytrzeźwienia wykazuje tendencję malejącą. W stosunku do ogólnej liczby, ok. 91% stanowili mężczyźni.

Tendencja malejąca utrzymuje się również w odniesieniu do nieletnich przyjętych na Oddział Dziecięcy Szpitala Miejskiego w Elblągu. Jednakże niezależnie od tendencji malejącej odnoszącej się do nieletnich pozostawionych do wytrzeźwienia, sam fakt wystąpienia potwierdza trend wczesnej inicjacji kontaktu z alkoholem wśród dzieci i młodzieży.

Z ogólnopolskich badań przeprowadzonych w 2013 r. podobnie jak we wcześniejszych pomiarach napoje alkoholowe okazały się wśród młodzieży szkolnej najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną, po którą sięgano częściej niż po papierosy czy narkotyki.

Działalność Zespołu ds. Lecznictwa funkcjonującego w ramach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rok	Liczba nowych spraw	Liczba spraw skierowanych do sądu	%
2010	264	31	11,7%
2011	243	31	12,7%
2012	155	22	14,1%
2013	147	60	40,8%
2014 do dnia 17.XI.	146	50	34,2%

Powyższa tabela przedstawia ilość wniosków wpływających do MKRPA w poszczególnych latach oraz procent spraw skierowanych do sądu, celem zobowiązania osoby uzależnionej od alkoholu do podjęcia leczenia.

Liczba osób uzależnionych i współuzależnionych korzystających z terapii oraz porad na terenie Miasta Elbląga.

Rok	Ośrodki Terapii Odwykowej		Działania konsultacyjno – informacyjne i poradnictwo		Łącznie
	uzależnienia	współuzależnienia	uzależnienia	współuzależnienia	
2012	1230 w tym 77 osób nieletnich	165	1080	992	3467
2013	1208 w tym 106 osób nieletnich	325	1040	967 w tym 22 osoby nieletnie	3540
2014 do dnia 17.XI.	1204 w tym 130 osób nieletnich	330	765	890 w tym 26 osób nieletnich	3189

Z uzyskanych danych wynika, że na terenie miasta trzy placówki: NZOZ „Centrum Odwykowo – Terapeutyczne, NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień „SZANSA”, NZOZ Młodzieżowy Ośrodek Terapeutyczny KARAN „Dom Zacheusza” prowadzą terapię podstawową i ponadpodstawową dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Jako zakłady opieki zdrowotnej działania swoje prowadzą w ramach kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia. W roku 2012 z usług oferowanych przez te podmioty ogółem skorzystało 1395 osób, w tym 1230 osób uzależnionych. W roku 2013 - ogółem 1533, w tym 1208 osób uzależnionych.

Ponadto profilaktykę uzależnień na zlecenie Gminy Miasto Elbląg realizują organizacje pozarządowe prowadząc działalność konsultacyjno – informacyjną i poradniczą. W roku 2012 i 2013 było to po 7 podmiotów, z którymi zawarto umowy na w/w działania. W roku 2012 z działań skorzystało 2072 osoby, w tym 1080 to osoby uzależnione. Natomiast w 2013 r. z działań skorzystało 2007 osób, w tym 1040 to osoby uzależnione. Oznacza to, że nieodpłatne działania realizowane przez organizacje pozarządowe wciąż cieszą się zainteresowaniem dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

Dział II. Założenia do Programu na rok 2015.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U z 2012, poz. 1356 ze zmianami) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Realizacja zadań jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy (art. 4¹ ust.2 ustawy).

Działania te w szczególności obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej oraz profilaktycznej dla osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych i ich rodzin;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) promowanie trzeźwości, wspieranie środowisk i postaw abstynenckich;
- 4) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym: organizację wypoczynku, prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- 5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i społecznych;
- 6) szybkie reagowanie w sprawach osób nadużywających alkoholu – przeprowadzanie rozmów, motywowanie do podejmowania dobrowolnego leczenia, kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego
- 7) podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów dotyczących reklamy i promocji oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych;

- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Realizacja Programu opierać się będzie na współpracy szeregu instytucji zajmujących się problemem alkoholowym, współpracy z organizacjami pozarządowymi, które w swych działaniach uwzględniają profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z alkoholem oraz udzielaniu profesjonalnej pomocy w tym zakresie.

Nadużywanie alkoholu wiąże się bardzo często z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, które dotyka nie tylko osób pijących, ale i członków ich rodzin. W dalszym działaniu stanowi to również czynnik ryzyka powstawania zaburzeń w relacjach rodzinnych, konfliktów oraz wywoływania zachowań agresywnych. W konsekwencji następuje osłabienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny, co naraża w sposób szczególny dzieci i młodzież na poszukiwanie alternatywnych form aktywności często związanych ze spożywaniem alkoholu.

W dążeniu do eliminowania negatywnych skutków nadużywania alkoholu samorząd elbląski w 2015 roku będzie ukierunkowywać zadania Programu na działania profilaktyczno – edukacyjne szczególnie skierowane do młodego pokolenia, ograniczenie dostępności do spożywania napojów alkoholowych, integrację osób uzależnionych oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych i społecznych.

Ważnym problemem w naszym mieście jest brak prowadzenia terapii dla szkodliwie pijących osób nieletnich. Żadna z funkcjonujących Poradni nie prowadzi działań ściśle ukierunkowanych na takie osoby. Jednakże w świetle narastającego zjawiska spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież elbląskie placówki leczenia odwykowego podejmują wszelkiego rodzaju działania profilaktyczne i pomocowe dla osób zgłaszających się z problemem.

Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizację szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu. Program obejmuje działania zgodne zarówno z kierunkami zawartymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, jak i polityką Miasta Elbląga opierając się na następujących aktach prawnych i dokumentach:

1. Ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 ze zm.);
2. Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.);
3. Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.);
4. Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 135 ze zm.);
5. Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 124 ze zm.);

6. Uchwała Nr XXIV/785/2001 Rady Miejskiej w Elblągu z dnia 13 września 2001 r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży na terenie miasta Elbląga;
7. Uchwale Nr XIII/277/2004 Rady Miejskiej w Elblągu z dnia 19 lutego 2004 r. w sprawie ustalenia dni i godzin otwierania oraz zamykania placówek handlu detalicznego zakładów gastronomicznych i usługowych na terenie miasta Elbląga;
8. Uchwale Nr XV/367/2004 Rady Miejskiej w Elblągu z dnia 3 czerwca 2004 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia dni i godzin otwierania oraz zamykania placówek handlu detalicznego, zakładów gastronomicznych i usługowych na terenie miasta Elbląga;
9. Uchwale Nr XVI/349/2008 Rady Miejskiej w Elblągu z dnia 11 września 2008 r. w sprawie zasad usytuowania na terenie miasta Elbląga miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz zakazu ich sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia;
10. Uchwale Nr XXIV/536/2009 Rady Miejskiej w Elblągu z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży na terenie miasta Elbląga.

1. Grupy docelowe.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest skierowany do wszystkich grup społecznych związanych w jakikolwiek sposób z problemem alkoholowym, bądź zagrożonych prawdopodobieństwem jego wystąpienia, w szczególności:

- 1) dzieci i młodzież szkolna;
- 2) rodziny osób z problemem alkoholowym;
- 3) osoby pijące nadmiernie, w tym uzależnieni od alkoholu;
- 4) pozostali konsumenci alkoholu.

2. Zasoby lokalne: instytucje, organizacje i grupy środowiskowe zajmujące się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

- 1) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
 - a) planuje, inicjuje i koordynuje działalność w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi na terenie miasta;
 - b) pełni funkcję koordynującą doradczą i opiniującą przy konstruowaniu i realizacji Programu, współdziałając z instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Wskazuje kierunki, dokonuje podziału środków finansowych na poszczególne zadania ujęte w Programie;
 - c) podejmuje działania zmierzające do poddania leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu,

- d) opiniuje wnioski w sprawie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w placówkach handlowych i gastronomicznych oraz kontroluje przestrzeganie warunków sprzedaży;
 - e) udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grupach roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 2) Placówki oświatowe, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, placówki prowadzące zajęcia pozalekcyjne, zajmują się profilaktyczną działalnością informacyjną i edukacyjną w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
 - 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu prowadzi działania w zakresie pomocy osobom dotkniętym problemem alkoholowym i ich rodzinom.
 - 4) Popołudniowe świetlice socjoterapeutyczne i placówki wsparcia dziennego prowadzą profilaktyczną działalność informacyjno-edukacyjną oraz socjoterapeutyczną dla dzieci i młodzieży.
 - 5) Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze funkcjonujące na terenie miasta zapewniają zorganizowaną opiekę dla dzieci z rodzin, w których występują problemy społeczne, w tym związane z alkoholem i przemocą, jak również zapewniają dzieciom całodobową opiekę oraz wychowanie przewidziane dla placówek opiekuńczo - wychowawczych typu interwencyjno socjalizacyjnego.
 - 6) Placówki terapii odwykowej:
 - a) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Centrum Odwykowo – Terapeutyczne,
 - b) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Terapii Uzależnień „SZANSA”,
 - c) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Młodzieżowy Ośrodek Terapeutyczny KARAN „Dom Zacheusza”,
 - d) Specjalistyczne Zakłady Opieki Zdrowotnej dla pacjentów kierowanych przez sąd na przymusowe leczenie odwykowe.
 - 7) Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży udziela rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i społeczne, pomocy psychologicznej i prawnej w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie i możliwością czasowego schronienia.
 - 8) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Elblągu udziela specjalistycznej pomocy ofiarom przemocy domowej w zakresie interwencyjnym, prawnym, socjalnym i terapeutycznym, służącej bezpieczeństwu i ochronie ofiar przemocy, czasowej izolacji od źródeł kryzysu oraz skutecznej i intensywnej pomocy interwencyjnej.
 - 9) Dom dla Bezdomnych im. Św. Brata Alberta zapewnia schronienie osobom bezdomnym, których bezdomność często związana jest z problemem alkoholowym.
 - 10) Pogotowie Socjalne wraz z noclegownią przyjmuje do wytrzeźwienia osoby w stanie nietrzeźwości, udziela im pomocy medycznej oraz dysponuje

miejscami noclegowymi dla osób bezdomnych, również będących pod wpływem alkoholu. Placówka ponadto prowadzi działania informacyjne i profilaktyczno-terapeutyczne, przyczyniając się do zmniejszenia zagrożenia publicznego wynikającego z nadużywania alkoholu.

- 11) Komenda Miejska Policji egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych, prowadzi systematyczne kontrole trzeźwości kierowców, interweniuje w przypadkach zakłócenia porządku publicznego i przemocy w rodzinie.
- 12) Sąd Rejonowy w Elblągu III Wydział Rodzinny i Nieletnich orzeka o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
- 13) Straż Miejska kontroluje funkcjonowanie placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych, przewozi osoby z interwencji domowych oraz osoby bezdomne do ośrodków pomocy.
- 14) Stowarzyszenie Klub Abstynenta „ŻUŁAWY”, w ramach którego funkcjonuje świetlica dla trzeźwych alkoholików oraz działają grupy Anonimowych Alkoholików dla osób dorosłych i dla Dorosłych Dzieci Alkoholików.
- 15) Na terenie miasta funkcjonują organizacje pozarządowe zajmujące się problemami społecznymi związanymi z alkoholem oraz zapobieganiem tym zjawiskom poprzez działania informacyjne, profilaktyczno-edukacyjne, wsparcie psychologiczne, wydawanie posiłków osobom bezdomnym i osobom z problemem alkoholowym, prowadzenie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, organizację wypoczynku zimowego i letniego, jako alternatywnych formy spędzania czasu wolnego.
- 16) Przy parafiach kościelnych oraz w obiektach użyteczności publicznej funkcjonują samopomocowe grupy wsparcia anonimowych alkoholików.

Dział III. Cele główne, cele szczegółowe i zadania Programu.

1. Priorytety.

Głównym priorytetem Programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców miasta, przeciwdziałanie uzależnieniu od alkoholu, redukcję szkód wywołanych konsumpcją alkoholu, poprawa sytuacji rodzin z problemem alkoholowym, a także zwiększenie bezpieczeństwa w mieście.

W oparciu o doświadczenia z lat ubiegłych przewiduje się, iż w roku 2015 elbląski samorząd wraz z instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się działaniami na rzecz osób uzależnionych i współuzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniami, będzie realizował szereg działań wynikających z programów społecznych miasta Elbląga.

2. Cele główne i szczegółowe Programu.

2.1. Działania z zakresu profilaktyki, pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych i ich rodzin oraz promowanie trzeźwości i postaw abstynenckich.

Cele szczegółowe:

2.1.1 Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej oraz pomocy psychologicznej i prawnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz członków ich rodzin.

2.1.2. Promowanie trzeźwości, wspieranie środowisk i postaw abstynenckich.

2.1.3. Działania na rzecz ochrony dzieci i młodzieży poprzez wprowadzenie zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

2.2. Działania profilaktyczne, wychowawcze, edukacyjne i informacyjne wśród dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.

Cele szczegółowe:

2.2.1 Realizacja tzw. profilaktyki alternatyw angażującej dzieci i młodzież w alternatywne formy spędzania czasu wolnego.

2.2.2 Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów edukacyjnych i profilaktycznych, kształtujących prawidłowe postawy osobowościowe oraz uczących umiejętności potrzebnych do życia bez alkoholu i używek.

2.2.3 Działania profilaktyczne na rzecz dzieci i rodzin, w których występuje alkoholizm lub zagrożonych alkoholizmem.

2.3. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadania związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i społecznych.

Cele szczegółowe:

2.3.1. Aktywizacja osób z problemem alkoholowym, zapobieganie zjawiskom niedostosowania społecznego oraz działania na rzecz osób mających problemy z alkoholem i bezdomnością jako redukcja szkód związanych z nadużywaniem alkoholu.

2.3.2. Szkolenia dla osób zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i społecznych.

2.3.3. Prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach wychowawczych i socjoterapeutycznych.

2.3.4. Wspieranie stowarzyszeń i innych podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie.

2.3.5. Zapewnienie funkcjonowania Zespołu ds. leczenia Odwykowego.

3. Zadania Programu.

Zadania określone do realizacji w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2015 określone są tabelarycznie w „Podziale środków finansowych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 rok”.

Dział IV. Realizatorzy Programu.

Za realizację Programu odpowiada Departament Społeczny Urzędu Miejskiego w Elblągu, który sprawuje nadzór nad wykonanie poszczególnych zadań oraz zgodnie z zapisami niniejszego dokumentu deleguje ich realizację wraz z dofinansowaniem na:

- 1) Organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty wyłonione w wyniku otwartych konkursów ofert.
- 2) Jednostki organizacyjne Miasta Elbląg.
- 3) Departamenty Urzędu Miejskiego w Elblągu.
- 4) Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Dział V. Monitorowanie realizacji Programu.

1. Koordynację realizacji zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi Prezydent Miasta Elbląg za pośrednictwem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Po zakończeniu realizacji poszczególnych zadań realizatorzy zobowiązani są do przedstawiania sprawozdań z ich realizacji.
3. Monitoring realizacji Programu prowadzony będzie poprzez:
 - 1) sprawozdania wewnętrzne dla Departamentu Budżetu;
 - 2) sprawozdania zewnętrzne do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego – Ankieta PARPS G1.
4. Informacja z realizacji Programu przedstawiona zostanie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w terminie do 30 kwietnia 2016 roku.

Dział VI. Zasady wynagradzania Zespołu d/s Lecznictwa Odwykowego.

1. Ustala się wynagrodzenie dla członków Zespołu d/s Lecznictwa Odwykowego za każdy udział w posiedzeniu w wysokości 150 zł /brutto/.
2. Podstawę wypłaty wynagrodzenia stanowi lista obecności i protokół z posiedzenia w/w Zespołu.
3. Wynagrodzenia wypłacane będą ze środków budżetu miasta: dział 750 – Administracja publiczna, rozdz. 75023 – Urzędy miast na prawach powiatu.

Dział VII. Ocena skuteczności Programu.

Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podlega ocenie dokonywanej przez Prezydenta Miasta za pośrednictwem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ocenie podlegają zadania przewidziane do realizacji w ramach niniejszego Programu.

Poszczególnym zadaniom przypisano następujące wskaźniki:

1. Działania z zakresu profilaktyki, pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych i ich rodzin oraz promowanie trzeźwości i wspieranie środowisk abstynenckich:

- 1) ilość punktów konsultacyjnych i poradnictwa na terenie miasta;
- 2) liczba osób korzystających z konsultacji i poradnictwa;
- 3) ilość programów terapeutycznych i rehabilitacyjnych;
- 4) liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych i rehabilitacyjnych;
- 5) liczba osób utrzymujących abstynencję i korzystających z działań profilaktycznych i wspierających.

2. Działania profilaktyczne, wychowawcze, edukacyjne i informacyjne wśród dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi:

- 1) liczba podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki uzależnień;
- 2) liczba osób korzystających z zajęć profilaktycznych;
- 3) liczba zrealizowanych programów profilaktycznych i edukacyjnych;
- 4) liczba odbiorców programów profilaktycznych i edukacyjnych;
- 5) rodzaje i liczba odbiorców wypoczynku letniego i zimowego;
- 6) ilość zajęć pozalekcyjnych i liczba dzieci i młodzieży w nich uczestniczących;
- 7) liczba osób i ilość wypłaconych stypendiów.

3. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadania związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i społecznych:

- 1) liczba wdrożonych projektów, programów profilaktycznych i interwencyjnych przez instytucje i organizacje oraz liczba ich odbiorców;
- 2) liczba osób objętych dożywianiem;
- 3) liczba osób przeszkolonych oraz przeprowadzonych szkoleń;
- 4) liczba spraw skierowanych do sądów dotyczących leczenia odwykowego;
- 5) wysokość wydatkowanych środków finansowych za wykonane badania i sporządzone opinie psychiatryczno – psychologiczne;
- 6) liczba instytucji i organizacji angażujących się w aktywizację osób z problemem alkoholowym, bezdomnością oraz zapobieganie zjawiskom niedostosowania społecznego.

Dział VIII. Zasady finansowania Programu.

1. Środki finansowe na realizację zadań wynikających z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pochodzą z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Wydatki realizowane są w dziale 851 - Ochrona zdrowia, rozdz. 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi.

2. Planowane wpływy na rok 2015 wynoszą 2.200.000 zł.

3. Zadania i sposób ich finansowania przedstawia – „Podział środków finansowych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 rok”.

L.p.	Nazwa zadania	Kwota	Realizacja
I.	Działania z zakresu profilaktyki, pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych i ich rodzin oraz promowanie trzeźwości i wspieranie środowisk abstynenckich:	150.000,-	
1.	Prowadzenie punktu konsultacyjno – informacyjnego, jako wsparcia psychologicznego, pedagogicznego oraz porad prawnych dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin. - DSP	100.000,-	Cały rok
2.	Programy terapeutyczne i rehabilitacyjna dla osób uzależnionych współuzależnionych i ich rodzin. - DSP	25.000,-	Cały rok
3.	Działania profilaktyczne i wspierające dla osób utrzymujących abstynencję. - DSP	25.000,-	Cały rok
II.	Działania profilaktyczne, wychowawcze, edukacyjne i informacyjne wśród dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.	1.184.000,-	
1.	Dofinansowanie placówek wsparcia dziennego. - DSP	247.000,-	Cały rok
2.	Dofinansowanie wypoczynku zimowego w formie obozów, zimowisk dla dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej oraz pozostałe formy wypoczynku zimowego, w tym organizacja półzimowisk. - DE	140.000,-	I kwartał
3.	Dofinansowanie wypoczynku letniego:		
	1) W formie obozów, kolonii, wyjazdów integracyjno-edukacyjnych czy półkolonii dla dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. - DE	480.000,-	II, III kwartał
	2) Organizowanego przez organizacje pozarządowe. - DSP	100.000,-	II, III kwartał

4.	Dofinansowanie wypoczynku letniego dla dzieci z placówek opiekuńczo – wychowawczych. - DSP	37.000,-	II, III kwartał
5.	Pomoc w postaci stypendiów dla dzieci i młodzieży wybitnie uzdolnionej, znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej oraz zagrożonej problemem alkoholizmu. - DSP	80.000,-	Cały rok
6.	Zajęcia socjoterapeutyczne i profilaktyczne oraz imprezy okolicznościowe dla dzieci i młodzieży. - DE	50.000,-	Cały rok
7.	Dofinansowanie programów profilaktyczno edukacyjnych związanych z problematyką uzależnień, realizowanych przez placówki oświatowe. - DE	50.000,-	Cały rok
III.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadania związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i społecznych.	866.000,-	
1.	Dofinansowanie programów oraz udziałów własnych do programów, dla jednostek samorządowych i organizacji pozarządowych realizujących programy związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i społecznych. - DSP	35.000,-	Cały rok
2.	Dofinansowanie dożywiania dzieci i dorosłych pochodzących z rodzin, w których występuje alkoholizm oraz zagrożonych alkoholizmem. - MOPS	80.000,-	Cały rok
3.	Posiłki dla osób dorosłych z problemem alkoholowym. - DSP	75.000,-	I, II, IV kwartał
4.	Finansowanie kosztów postępowania sądowego i prokuratorskiego w sprawach osób uzależnionych od alkoholu. - DSP	4.000,-	Cały rok
5.	Szkolenia członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz osób zajmujących się problemami alkoholowymi i społecznymi. - DSP	2.000,-	Cały rok
6.	Opinie biegłych sądowych za wykonanie badań i sporządzanie opinii psychiatryczno – psychologicznych. - DSP	20.000,-	Cały rok
7.	Dofinansowanie prowadzenia Domu dla Bezdomnych. - DSP	500.000,-	Cały rok
8.	Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiety w Cięży. - DSP	150.000,-	Cały rok
	Razem:	2.200.000,-	